

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vitae Sanctorvm

Lippeloo, Zacharias

Coloniae Agrippinæ, 1603

Vita Et Martyrivm S. Engelberti Archiepiscopi Coloniensis, qui anno Christi 1225. pro defensione iustitiæ gloriosa morte occubuit; cum Sedisset annos sex: Ex ea quæ est per Cæsarium monachum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-42787

Sanctè perfunctus, Florétium in cathedra successorem habuit: qui, ut iam antè mundi carniferae illecebras, & fluxos honores Christi amore egregiè contempserat, & quanquam claris *Optimè factis* ortus natalibus, in sylva prudenter delitescere *præst.* nouerat, ita in summo illo honoris gradu corpore tantum constitutus, cunctas blanditiis insulæ fallacias præclarè vitauit. Commisum quoque sibi gregè æternæ vitæ alimonia suauissimè refecit, & ecclesiâ dictis factisque longè lateque propagauit: ac tandem multis exantlatis laboribus septimo Idus Nouembris ad Christum migravit. Corpus eius fuit in Argentinenſi ecclesia quam viuens gubernauerat, honorificè conditum: quod postea Ratho *Fœlicissimè* eiusdem sedis antistes, diuina reuelatione admonitus, in locum illum nemoris, quem primò sibi ipse delegerat, reuerenter transtulit. *decedit.*
*Locus sepul-
turae eius.*

VITA ET MARTYRIUM S. ENGELBERTI Archiepiscopi Coloniensis, qui anno Christi *Vide Not. Co.* 1225. pro defensione iustitiæ gloriosa morte occubuit; cum *Baron in* sedisset annos sex: Ex ea *ad Martyr.* qua est per Casarium monachum Heisterbaccensem. *Rom.*

BEATVS Engelbertus antistes Coloniens. *7. Nouè.* Pater, Engalberto Comite de Monte; *Parentes e-* matre vero pari nobilitate foemina, filia *ius nobiliss.* Comitis Geldrensis (quanquam nomen eius *mi.* expressum non inuenitur) ortus est. Genus illi fuit nobile in primis atque spectabile, multis viris pietate & virtutibus admirandis illustre. Patruus Fridericus & Bruno, Arcipræsules
Ff 3 les Co-

les Colonienses: itemq; Adolphus qui Bruno
ni in episcopatu successit, patru eius filius: in
fuere omni sanctitate conspicui. Theodoricus
verò antistes Monasteriensis, & Engelbertus
Osnaburgensis electus, patru eius nepotes, qui
eximij in vita virtutibus emicuerint expli-
tu est difficile. Hac igitur tam insigni & nobili
ortus profapia Engelbertus, iuuenis adpectu
decorus, statura procerus, viribus robustus,
cunctisque naturæ & fortunæ (vt ita dicam)
diuitijs ornatus, literarum studijs adhibitus
fuit. Ibi tunc mundanæ gloriæ deditus, & di-
uitiarum honorumque rebus multipliciter
irretitus, in apertâ quodammodo animæ pen-
nicië tendere videbatur: sed teste Apostolo, om-
nia electis cooperantur in bonum. Vix dum
candidatus emeritus, mox in maiorem Præpo-
situm, indè in Monasteriensem episcopum ele-
ctus fuit, quam ille tamen dignitatem, ado-
lescentiæ lux haud latis fidens, prudenter re-
cusauit.

Ea tempestate Adolphus Coloniensis Ar-
chipræsul, prauo suorum consilio, & vi pec-
niarû corruptus, ab Othone filio Henrici Du-
cis Saxonix (quem ipse Aquisgrani Romanorû
Regē ex mandato Innocentij Papæ creauerat)
rupto foedere recessit, & aduersarij eius Phi-
lippum Sueviæ Ducem, Friderici Imperatoris
filium, in regia sede consecrauit. Ea propter
à Pontifice anathematis fulmine percussus &
dignitate deiectus, Brunonē Bonnensem præ-
positum successorem accepit. Qui non multo
post in fata cedens, Theodorico Sanctorû Apo-
stolorum Præposito sedem reliquit. Hic præ-
sente

*Abundat o-
pibu & ser-
uit mudo.*

Rom. 8.

*Recusat epi-
scopatum
Monaste-
riensem.*

*Adolphus
Coloniensis
Episcopus
à pontifici
& Bruno
succedit.
Brunoni
Theodori.*

sente Othone Rege, electus & pallij dignitate donatus est. Sed paulò post orta hostili quadà diffensione inter Pontificem Innocentium & Othonem Regem quem idem Pontifex ad hoc tempus paterno affectu fouerat, Othonem anathemate ferijt & Fridericum Henrici Imperatoris filium & Regem Siciliae ei aduersariũ iustitauit. Theodoricus verò quòd Othonis partibus faueret, sua dignitate & sede per summam indignitatem priuari, & Adolphum in amissos honores de nuò restitui curauit. Sed cum neuter eorum Episcopatum recuperare valeret, vtrique pro dignitate tuenda annua pecunia summa à Pontifice designata, & Coloniensi ecclesiae liberum omnino ius electionis remissum est.

Porro Engelbertus post inimicitias illas ab Othone cum Pontifice susceptas Friderico se-
*Engelbertus
 creatur E-
 piscopus Co-
 loniensis.*
 seintima familiaritate adiunxerat: quæ res ipsi Pontifici adeò grata accidit, vt vel prop-
 terea communi consensu in Archiepiscopum electus fuerit. In Electum & insula pontificali decoratum mox hostili odio Theodoricus Comes Cleuensis & Valramus Dux Lymburgensis insurrexerunt: quos ille eorumque copias militares tanta virtute represit, vt cateri
*Aduersarios
 edomat.*
 nefariae conspirationis auctores ingenti timore percussi, à simili facinore consilium manufque reuocârint; & certatim vel fictè vel ex animo honores detulerint.

Caterũ Friderico Regè ab Honorio Pontifice, qui Innocentio successerat, in Imperio cõ-
*Imperij ne-
 gocia ei de-
 mandantur.*
 firmato, Engelbertus, summa illius voluntate, (quod is in Siciliae regnum necessariò commi-
 grasset)

grasset) regni totius citrà Alpes suscepit negocia, Henrici filius eius tutor & totius regni Romani constitutus prouisor. Qui tot tantisque curis & negocijs implicatus Reipublice utilem in primis, & fidelem impendit operam: prorsus ut inuidi & detractionis vitio infames, ne minimum quidem in eo inuenirent, ubi dentem Caninum defigerent. Congregatis principibus Henricum puerum Aquilgrani in Regem consecrauit: deinde cunctas ferè regni partes perlustrans, tantam ubique pacem & otium constituit, ut Augusti tempora crederes. Prædonibus & infestis viarum latronibus ferro flammaque dissipatis, mercatoribus in primis negociandi liberrimam præstitit facultatem, securitatemque tantam, ut cuidam anxio & viarum pericula formidanti, suam ipse chirotecā tradiderit, ut eam salui conductus loco obuijs ostenderet militibus: asserens se, si quid fortè rerum suarum damni pateretur, optima fide restitutum. Præclara profecto res, & summis in tanto viro laudibus extollenda, qui ita subditorum suorum saluti prospexit, ut domi forisque in opulenta pace & otio versari volebat. In Reipublicæ administratione nulli Episcoporum Colonensium fuit secundus: potentia verò, diuitijs, & gloria ita florens fuit, ut omnes, vno Brunone istius nominis primo excepto, superauerit; quibus non ad luxum vitæque superbiam abusus est, sed ijs ipsis ciuium saluti & incolumitati prospexit. Ita namque animo & viuendi ratione constitutus erat, ut nihil sibi sed cuncta suis subditis ac pauperibus in primis & inopibus possidere videretur.

*Egregiè ea
administat.*

*Præclara e-
im virtutes.*

*S. Brunonis
hæc vita
habetur II.
O. & Ob.
Augēt opes
Ecclesie Co-
loniensis.*

retur: paratus semper pro suorum salute capue
in quoduis magnum discrimen constanter in-
ferre.

Hinc nomen illius apud Reges & Principes
celebre admodum euasit: ita vt Ioannes Rex
Hierosolymitanus fama virtutum illius præ-
cipuè illectus, Coloniam venerit, vt tanti viri
prudencia & pietate animum suū præfens ob-
lectaret. Quanquam enim infinitis intricatus
esset negotijs, ius tamen omnib. tanta æquitate
administabat, vt nulli omninò querulandi
locum relinqueret. Præterea pericula à Repu-
blica armis atque virtute propulsabat: bonis
pro dignitate præmia constituens, improbos
verò suppliciorum acerbitate coëcens: pa-
triamque vniuersam ab externis hostibus &
intestinis fraudibus tutam vigilantia sua con-
seruans.

Hiscè igitur alijsque præclaris virtutum o-
peribus ad martyrij palmam à Domino desti-
natus, tandem glorioso certamine de cunctis
animæ suæ hostibus triumphum egit. Erat Fri-
dericus Comes de Isenburg, quondam eccle-
siæ Coloniensis canonicus, & è Clero ad Co-
mitatum illum euectus, & postremò Essendiën-
sis ecclesiæ patronus constitutus, qui commis-
sum sibi munus ex sua ipsius auaritia & infa-
tiabili diuitiarum siti metiens, acerbissimis
exactionibus eoque ecclesiam illam exhauste-
rat, vt neque diutiùs subsistere, neque sacræ
virgines quæ Abbatiam incolebant (est enim
regalis & Imperio subiecta) hominis istius in-
solentias sustinere possent. Itaque quod reli-
quum erat, Engelbertus pacis & iustitiæ cultor

Ff 5 præ

*En quantū
fuerit apud
Reges &
principes.*

*Comes Fri-
dericus mi-
serè diuexat
Abbatiam
Essendiën-
sem.*

*Fridericus
in necē eius
conspirat.*

præcipuus, cum ab Honorio Papa, & Imperatore Friderico, tum iustitiæ & æquitatis impulsu admonitus, ut Ecclesiam extrema iam calamitate oppressam, & ad ipsa usque ossa exhaustam sanaret, medicam manum, cautè tamen atque prudenter, admouere cœpit. Quod simulac persensit Fridericus furore & amentia præceps; homines quosdam malitiæ suæ consortes & ad omne facinus pronos, ad paricidium inflammat.

*Cum multis
lachrymis,
cōfiteatur En-
gelbertus
peccata sua.*

Non latuit ea res beatum Engelbertum, qui licet dæmonis satellites armis faciliè profligare, & aduersarios eos cunctos interneccione delere potuisset, nihil tamen horum, præter consuetudinem attentans, corpus animamq. multis precibus & lachrymis diuinæ prouidentiaë instantèr commendauit; & quasi martyrij cupidus, pura atque sincera confessione, Mindensii Episcopo totius vitæ suæ delicta expiauit. Peregit illam peccatorum suorum exomologesin, tam copioso lachrymarum imbri, ut eam lachrymarum gratiam Mindensis satis mirari non posset: Nec dubium, quin crebris stillicidijs contractas antea vitæ sordes diluerit, seseque totum Christo conciliauerit. Interea Fridericus patrandi facinoris audis, ut conceptam malitiam meliùs dissimularèt, cœpit familiarius solito Episcopo adhærere; vias omnes modosque tacitè exquirens: ubi & quando potissimùm scelus expleret.

*Fridericus
Comes, eius
iter explo-
rat.*

Erat in Suuelme, Ecclesia ab Episcopo dedicata: quod Fridericum minimè latebat. Itaque oblata occasione utendū ratus, cum antistes ad destinatū properaret locū, accurrat circa me-
ridiem

ridiē Fridericus, certior fieri cupiēs quò & quibus stipatus comitibus, tenderet. Salutat eum benignè Episcopus; inuitat ad hospitium; & cunctis humanitatis officijs apud se retinere conatur. At ille difficulter hærētem animo pestem vultu tegere valens, excusat; & ocyùs indè ad suos aduolat. Magna iam episcopalis familiæ pars cœnam paratura, præcesserat; & pauci cum pōtifice remanserant: cùm ecclē sole iam ad occasum tendente Comes enormitatē concepti facinoris considerans, totis viscerib. contremiscit, & scelus detestatur. Sed mox detestabili suorum hortatu inflammatus, instar colubri venenum, quod ad breue tempus euomuerat, ardentius resorbuit: & satellites suos ad patrandum facinus dictis factisque acrius incitauit. Nihil illi cunctati sunt, sed animis verbisque feroces, strictis gladijs in obuium antistitem suum irruerunt, iniectisque certatim manibus, quidam Giselbertus primū vulnus capiti eius inflixit, ferrumque vibrans, secūdo ictu, dexteram amputauit, corpusque gladio transfixit. Eadem hora, Iordanus quidam, qui ob maleficia ab eo proscriptus fuerat, superueniens horrendum vulnus cerebro impoluit: & Heribertus humi prostratum cultello perfodit. Postremò filij perditionis congregati, tāquam canes rabidi ac famelici cultellis acutissimis ad hoc præparatis sic totū corpus ei cōcidere, vt à capite vlg; ad calces, nulla pars à vulnere vacua remaneret. Deindè patrato tāto paricidio letabundi quasi re benè gesta, corpore in terra relicto, ad Comitē cōuenerunt, simulque recesserunt. Illis abeuntib. miles quidā,
Leo-

*Sceleris immanitate
torretur Fridericus, sed
mox à suis animatur.*

*Horrendum,
in modum
trucidatur.*

Leonies nomine, qui etiam pro domini sui antistitis defensione in femore vulnus acceperat, cum Henrico Cellario subsequutus, tandem martyris corpus extinctum & aspectu nimis horrendum inueniunt. Quo viso animis sanè consternati, bigæ ilicò ex proximis ædibus adductæ illud imposuerunt: & mœsti lachrymisque perfusi ad domû, in qua antistes pernoctare statuerat, aduexerunt. Indè verò mane factò ad Montense monasterium, & ex monasterio Coloniâ honorificentissimè delatum atque in B. Petri Ecclesia positum est.

Corpus eius ad Montense cœnobium defertur.

Henricus creatur Coloniensis antistes.

Cæterùm Henricus Bonnensis Præpositus in defuncti sedem paulò post subrogatus, necem tanti Præsulis modis omnibus vindicandam suscepit. Et primò quidem Fridericus proscriptus & anathematis fulmine cum suis omnibus, ictus mille suppliciorum generibus, quæ postea luit, adiudicatus est. Omnes enim illi, sceleris tanti auctores, vel diuina vel humana iustitia vindice, è vita miserimè excesserunt. Atque vt de reliquis taceamus, quorum aliqui rotæ supplicio affecti sunt, ipse Fridericus, eodem penè die, anno euoluto, quo gloriosi martyris corpus multorum mœrore ciuitati illatum est, per portam oppositam victus est introductus; & in rotam cum tormentis turpissimè impositus. Fuit sanè horrendum de sacrilego illo sumptum supplicium, quod iustum cunctis, longelateq; incussit timorèm. Triduo enim, quo victus in palatio tenebatur, extramuros ciuitatis in Monticulo, qui iuxta portâ sancti Seuerini est, lapidea satis altè erecta est columna; atque in eam rota plaustrum plumbo

Horrendum de Friderico Coloniae supplicium sumitur.

vesti.

vestita, vt durare posset, transtata. Die verò sequenti in eam rotam paricida nefandus brachijs & cruribus securi priùs contractis funibus pertractus est. Quæ supplicia non modò patienter, sed tanta etiam cum admissi criminis detestatione tulisse fertur, vt singula etiam membra carnifici lanianda vtrò offerret, & reum sese instanter clamaret. In rotam verò sublatus cum in acerbissimis illis cruciatibus ad preces vsque matutinas spiritum traheret, fertur assidua oratione scelerum suorù à Deo veniam flagitasse, & circumstantes suppliciter ad orationis communionem inuitasse. Fuit ea res ingenti cunctis admirationi, quam tamen omnes Engelberti meritis precibusque tribuebant; quem dubium non est pro percussorum salute preces fuisse.

Precibus S. Engelberti insignem obtinet penitentiam à Deo Fridericus.

Sed vt ad Engelbertum reuertamur, eiusque sanctitatem non solùm martyrio, sed multis quoque post mortem miraculis testatam confirmemus, è pluribus, imò infinitis, vnum hoc retulisse sufficiat. Cùm sacrum eius corpus Francofurto (vbi id Henrico Regi, alijsq; Principibus præsentatum fuerat) Coloniam reduceretur, iamque VVesseling, Pagum propè urbem, vsque perlatum esset, miles quidam, Arnoldus nomine, (nescio, qua temeritate) martyris reliquias contumelijs & maledictis prosequens inter alia ait: Is qui plurimos & damnis affecisse & hæreditate legitima spoliasse fertur, quomodo nunc sanctus, & miraculis clarus esse perhibetur? Somnia sunt; ludibria sunt; & fraudulentæ deceptiones. Si aliter se res habet, nam certa me loqui fat scio, Deum precor

precor vt antè mortem sanam mihi mentè auferat. Hæc dicens stomachansq; miles (fortassis quòd marci quadraginta, ob culpam filij, qui fœminam vi opprefferat, ab antistite multatus fuerat) eodem die mente alienatus, vxori liberisque manus inferre cœpit: eoq; demètia perductus est, vt tentus, vinctus, & in custodiam datus tandem in furore & rabie mentis animam efflarit. Sunt alia penè infinita eximia sanè miracula, quæ sancto martyri Christi gratia & virtute patrata tribuuntur: vtpotè, mortuis vitam, surdis auditum, cæcis visum, mutis loquelam, claudis gressum; paralyticis, contractis, alijsq; ægitudinibus afflictatis eum sanitatem reddidisse.

Vindicta in blasphemum in Martyrè.

Claret præclaris miraculis post obitum.

à Iuxta Baron. Tom. 2. Annal. Hi quinq; anno Domini 303. passi sunt. Hi quatuor verò biennio post.

8. Nouëb.

Artem suam signo Crucis muniunt.

MARTYRIVM SS. a CLAVDII, NICOSTRATI, Symphoriani, Castorij & Simplicij, itemque SS. b quatuor Coronatorum fratrum, Seueri, Seueriani, Carpophori & Victorini: Est martyrologio adonis episcopi Treuirensis.

IMPERANTIBVS Diocletiano & Maximiano Romæ, Claudius, Nicostratus, Symphorianus, Castorius & Simplicius, sculpedi artificio insignes, summam apud Diocletianum Imperatorem inierunt gratiam. Cùm verò die quodam quadraturis marmorum intenti, artem suam Crucis signo munirent, & artificium omnibus numeris absolutum redderent, Simplicius, qui adhuc errorum tenebris inuolutus erat, ad quatuor reliquos conuersus: Per Deum, inquit, Solem vos adiuro, vt quis ille deus sit, in cuius nomine tam exactè

præ-